

olsóbban viszi a pert, de ez az ügyvédet még sem érinti, mert a saját felénél a költséglevélben kikötheti a díjat, s így a szankció nem lesz hathatós. Ezután a közvetlenség kérdéséről beszélt. A 22. §-ról szólva, amely azt mondja, hogy az ítélet indokolásának a jövőben nem kell részletesnek lennie, csak a tényállást és a bizonyítékok mellőzésének, valamint a kérelmek elutasításának megokolását kell tartalmaznia, kijelentette, hogy ez nem kelt megnyugvást, mert a magánjogi viszonyok biztonsága érdekében nélkülözhetetlen a kimerítő indokolás és mert a bizonyítékok szabad mérlegelése mellett e mérlegelő folyamat eredményéről a bíróságnak az ítéletben számot kell adnia. A javaslat 33. §-a ezt a fellebbezési bíróságtól meg is kívánja és semmi ok nincs arra, hogy e kötelezettsége alól éppen azt a bíróságot mentsük fel, amely előtt a bizonyítás lefolyik és amely tehát elsősorban van hivatva a tényállás hiteles megállapítására. A fellebbezési rendszer reformját bírálva, arra a következtetésre jutott, hogy teljesen elegendő, úgy mint Franciaországban is van, egy fellebbezési fórum, mert ezzel elejét vehetnők a konok perlekedéseknek. A fél nyugodjék bele, hogy ügyét egy fórum felülbírálta. A járásbíróság ügyeit és esetleg a törvényszék kisebb szubsztrátumu ügyeit a tábla, a törvényszék ügyeit a Kúria intézze el végső fokon. Ennek azonban előfeltétele az, hogy az elsőbíróságot vegyék ki az egyesbíró kezéből és bízzák újból tanácsra. A fellebbevitellel kapcsolatban a következőkben foglalta össze az eredményeket: lemondani egy fellebbezési fórumról, de ezzel szemben az elsőbíróság működjék kielégítő módon. Az előadó végső konkluzióként megállapította, hogy az előkészítő iratok megszorítása, a közvetlenség elvén ejtett rések, az ítélet megokolására vonatkozó köteleesség gyengítése rendkívül aggályossá teszik a reformot. Az előadót a nagyszámban megjelent jogászok sokáig melegen ünnepelték.

A Civiljogászok Vitatársaságában dr. Kende Ernő „Harmadik személyek a szerződés-kötésnél” címen tartott előadást. A „képviselő” fejezetének taglalása kapcsán kidomborította, hogy a jogban a célszerűségi és az ökonomikus szempontokat fölibe kell helyezni a dogmatikusnak. A képviselő tanából olyan kérdéseket emelt ki, — így a meghatalmazás adására irányuló akarat hiányait, azt a szabályt, hogy a képviselő hiányos akaratát, jóhiszemű nemtudását a képviselt akarata, tudása, vagy vétkezés nemtudása helyettesíti, az úgynevezett magánjogi bizományt a szerződések kötésére jogosított képviselők és az ügyletek kötésénél közbenjáró egyéb személyek szerepének elhatárolását — melyeknél

a célszerűségi megoldásokat részben a római jogból megmaradt jogi emlékek és általában a dogmatika megnehezítik. Gyakorlati megoldást abban látott, hogy a biztosítási ügynökök jogviszonyait szabályozó 1928. évi miniszteri rendelet mintájára szabályoztassék a kérdés; ez a rendelet élesen megkülönbözteti az ügyletkötő ügynököket (ezek a tulajdonképpeni jogi képviselők) a közvetítő ügynököktől. A rendelet praktikus megoldásaival elhárítja azokat a veszélyeket, amelyet a magánjogi szabályok, így a Javaslat is csak kerülő úton (pl. az álképviselőre vonatkozó szabályokkal) tud kiküszöbölni. Az előadó által választott téma csak illusztrációja annak, hogy miként lehetne gyakorlati szellemben egyes, a dogmatika által eddig változhatatlannak feltüntetett jogintézményeket átreformálni. *Általában hasznos volna felderíteni, hogy a jog minő sok esetben halad kerülő utakon a kitűzött célok felé; a dogmatika nem lehet akadályozója annak, hogy ezek az utak a lehetőség szerint egyenessekké tétessenek.*

X.

Dr. Blau György „Elvi állásfoglalás kódexjavaslatunkhoz“ címen tartott előadást. Úgy jogtechnikai, mint társadalompolitikai szempontból méltatás és bírálat tárgyává tette a magánjogi törvénykönyvnek jelenlegi javaslatát. Közelebbről vizsgált nagyszámú konkrét kérdésből kiindulva, emelkedett az elvileges megítélés régiójáig. Kifejtette, hogy a jogbiztonság tekintetében hangoztatott reményeket utópisztikusoknak tartja, mert ha tekintettel vagyunk a magánjog anyagának masszájára és a matematikához hasonlítható fogalmi feltoronyozására, ha előrelátjuk a jövőbeli kommentárok és theoretikusok szellemi behatásait, ha gondolunk az elkerülhetetlen interpretálások antimonáiára és a judikatúrában kifejtendő megoszlásokra, végül ha a kódex körül annakidején majd megjelenő döntvénytárak áradatáról sem feledkezünk meg; úgy nem áltathatjuk magunkat azzal, hogy a törvénykönyvnek akár a legtokéletebb technikájú megalkotása által akkora fokát lehetne elérni a gépies jogbiztonságnak, mint sokan remélik. De még az elérhetőt sem valósítja meg mindenütt a javaslat, mert a szabályok praktibilitása helyett többnyire azoknak finomságára és hajlékonyságára törekszik; nem akar mechanizálni, ellenkezőleg szeret latitüdöket és szabad kezet hagyni — még idő- és értékrelációkban is, amelyeket pedig könnyen lehetne számszerűvé szabni. Nem küszöböli ki a javaslat teljes elszántasággal a mai jogba historice beléfejlődött, de nem kívánatos önellenmondásokat sem, mire legfőbb példa a telekkönyvellenes jóhiszemű szerzés menthetetlenül para-